

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/227058,Kazimierz-Switon-wspoltworca-Wolnych-Zwiazkow-Zawodowyc-h-Gornego-Slaska.html>
27.02.2026, 08:05

Kazimierz Świtoń - współtwórca Wolnych Związków Zawodowych Górnego Śląska

4 sierpnia 1931 r. urodził się Kazimierz Świtoń, działacz opozycyjny w PRL, współzałożyciel Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela na Śląsku, współzałożyciel pierwszego komitetu Wolnych Związków Zawodowych, działacz „Solidarności”, internowany w stanie wojennym oraz poseł na Sejm RP I kadencji.

04.08

[Opozycja w PRL](#) [Solidarność](#)

Pracownik Szpitala Klinicznego, Huty Ferrum, Fabryki Superfosfatu, Zakładu Usług Radiowo-Telewizyjnych, od 1967 właściciel we własnym mieszkaniu w Katowicach warsztatu naprawy sprzętu RTV. Członek SD, usunięty w 1977. W XII 1976 i IV 1977 wystosował listy protestacyjne do Przewodniczącego Rady Państwa oraz Marszałka Sejmu PRL. W V 1977 uczestnik głódówki protestacyjnej zorganizowanej przez KOR w kościele św. Marcina w Warszawie przeciw represjom wobec robotników Radomia i Ursusa. 4 VIII 1977 założył w swoim mieszkaniu Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ROPCiO; we IX 1977 sygnatariusz Oświadczenia ROPCiO wydanego w związku z odbywającymi się w Belgradzie obradami KBWE. 21 II 1978 założył w Katowicach (z Romanem Kściuczkiem, Ignacym Pinesem, Tadeuszem Kickim i Władysławem Suleckim) pierwszy w Polsce Komitet Pracowniczy, następnie Założycielski WZZ; wielokrotnie zatrzymywany na 48 godz., skazany na kilkutygodniowy areszt za posiadanie bez zezwolenia sportowej broni pneumatycznej; cofnięto mu zezwolenie na prowadzenie warsztatu usługowego. Od VIII 1978 w składzie redakcji wydawanego przez ROPCiO niezależnego miesięcznika „Ruch Związkowy”. W X 1978 zatrzymany, następnie aresztowany i oskarżony o pobicie 4 funkcjonariuszy MO, 2 III 1979 wyrokiem Sądu Rejonowego w Katowicach skazany na 1 rok więzienia, 3 III 1979 warunkowo zwolniony. W XII 1978 zaocznie dokooptowany do Rady Sygnatariuszy ROPCiO. Do 31 VIII 1980 prowadził samotną działalność w ramach WZZ, w 1979 sygnatariusz Karty Praw Robotniczych. W V 1979 uczestnik głódówki w Bazylice Matki Boskiej Piekarskiej w Piekarach Śl., 7-17 V 1980 w kościele św. Krzysztofa w Podkowie Leśnej głódówki solidarnościowej z głodującymi w więzieniu Mirosławem Chojeckim i Dariuszem Kobzdejem oraz w proteście przeciwko przetrzymywaniu w więzieniach działaczy opozycji.

Od IX 1980 w „S”, 4 IX 1980 w składzie KR Huty Katowice; sekretarz MKR Katowice, następnie Zarządu MKZ Katowice; w III 1981 usunięty z Zarządu MKZ. W VII i XII 1981 delegat na I i II WZD (Województwa Katowickiego) Regionu Śląsko-Dąbrowskiego, członek ZR, delegat na I KZD.

13 XII 1981 internowany, przetrzymywany w KM MO w Katowicach, 25 I 1982 hospitalizowany w szpitalu AŚ w Bytomiu, 6 II 1982 zwolniony ze względu na stan zdrowia. Od 1982 na rencie, następnie na emeryturze. Aktywny uczestnik demonstracji rocznicowych pod krzyżem przy KWK Wujek. 4 XII 1983 zatrzymany podczas próby wmurowania tablicy upamiętniającej śmierć górników KWK Wujek, 6 XII 1983 aresztowany, przetrzymywany w AŚ w Katowicach, 6 II 1984 zwolniony ze względu na stan zdrowia, sprawę umorzono na mocy amnestii z VII 1984. W II 1988 uczestnik Zgromadzenia Działaczy „S” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego w Łączy; wiceprzewodniczący RKW Regionu Śląsko-Dąbrowskiego. W III 1988 współzałożyciel Komitetu Budowy Pomnika Górników Poległych 16 XII 1981. W VIII 1988 uczestnik strajku w KWK

Andaluzja, następnie wspomagał strajki w KWK Jastrzębie. W II 1989 uczestnik II Zgromadzenia Delegatów „S” Regionu Śląsko-Dąbrowskiego w Ustroniu-Polanie; w składzie RKW. 1989-1991 przewodniczący Społecznego Komitetu Budowy Pomnika ku Czci Górników KWK Wujek w Katowicach Poległych 16 XII 1981.

Od 1989 w Chrześcijańsko-Demokratycznym Stronnictwie Pracy, następnie GChD. 1991-1993 poseł RP z listy GChD. W 1998 inicjator akcji w obronie Krzyża na oświęcimskim zwirowisku.

Rozpracowywany m.in. w ramach SOR krypt. Emisariusz.

Jarosław Neja

Źródło: [Encyklopedia Solidarności](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Opozycja w PRL, Solidarność

Biografie